

Mr J. Linthorst Homan  
Brussel 21 Juli 1955

de heer Minister van Economische Zaken

Betreft : Brusselse studie-conferentie over integratie etc.

Nu ik vermoed dat UE wel tegen Maandag a.s. op de hoogte zal willen zijn van de Brusselse gang van zaken, doch anderzijds vrees dat noch de officiële weekberichten via BZ, noch mijn notitie no.3 lange officiële weg UE tijdig zullen bereiken, meen ik goed te doen een kort overzicht en enige opmerkingen te maken.

#### TERMS OF REFERENCE DER COMMISSIES EN SUB-COMMISSIES

Deze zijn door de goede sfeer in het Comité de Direction vrij ruim uitgevallen. De voor de gemeenschappelijke markt zijn beter dan ooit tevoren, die voor de sub-commissie Investeringsfonds zijn ook goed, die voor de sub-commissie Sociale Vraagstukken zijn bepaald zeer vergaand. De Atoomcommissie kan ook tevreden zijn. De minst geslaagde zijn die voor de "klassieke energie" en die voor de verkeersvraagstukken, welk laatste punt in Messina dan ook wel zeer beperkt is gesteld doch hier iets kon worden verruimd doordat Nederland er hier een algemene paragraaf aan kon doen toevoegen onder het motto "dat het anders toch onder het hoofd van het dienstenverkeer bij de gemeenschappelijke markt ter sprake zou (moeten) komen". Aan de verkeerspunten zijn voorts nog apart toegevoegd een vragenreeks inzake luchtverkeer en (op Frans voorstel) een over PTT.

Uitdrukkelijk stelde de heer Spaak vast dat de terms of reference een "point de départ" zijn en steeds door het Comité de Direction kunnen worden aangevuld.

#### ALGEMENE SAMENHANG

Wel is de commissie der gemeenschappelijke markt een stok achter de deur voor alle andere commissies en sub-commissies (daar immers onder dit begrip alles ter sprake kan komen), doch tot heden werkt dat nog maar pover. Met name is in de verkeerscommissie alleen Nederland positief gezind, alle anderen, met name ook de Belgen, spelen daar in de kaart van de Conférence européenne des Ministres de Transports, welke conferentie kennelijk het wachtwoord uitgaf, de Brusselse conferentie niet au sérieux te nemen en welker Secretaris-Generaal naarstiglijk hier rondgaat om allen, ook de Nederlanders, in die zin onder druk te zetten. Ook in de besprekingen over de klassieke energie heerst ongeveer de mening van "wat doen wij hier eigenlijk?".

Ik acht dit persoonlijk ernstig en betreurenswaardig, want op deze wijze komt, los van de moeilijke en nevelachtige atoomzaak, alles in de lucht te hangen, waardoor de verantwoordelijkheid zich gaat concentreren in de commissie voor de gemeenschappelijke markt. Afgewacht moet worden of de heer Spaak hierin zal berusten, daar de "technische" punten van Messina vooral van hem persoonlijk afkomstig waren. Het Comité de Direction zal in zijn eerstvolgende vergadering van 2 Augustus aan dit vraagstuk wel niet kunnen voorbijgaan.

*habe wij de v.w.?*  
*Nieuw*  
*men odel*  
*wel antwo*  
*ke Rullt*  
*→ hoe dat*  
*gaan?*  
*zowel mogelijk*  
*zouen dat wij*  
*die ook*  
*krigen*

## GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT

Het bovenstaande is des te opvallender daar in de commissie voor de gemeenschappelijke markt een begin van overeenstemming schijnt te ontstaan dat groter is dan in 1952-1954 ooit is bereikt. Terwijl de delegaties van Benelux, Duitsland en Italië even grote of grotere bereidheid vertonen dan ooit tevoren, is de Franse delegatie voor het eerst constructief: zij stelde niets meer of minder voor dan een accordé over een Douane-Unie of een "pré Union Economique" zij het dan wel onder de eis van vrij vergaande (vooral sociale) "harmonisatie" der nationale maatregelen. De Engelsen zijn vol constructieve belangstelling (Bretherton zelf) en zijn geheel niet verbaasd wanneer de gesprekken gaan naar een continentale Unie in het GATT (art. XXIV) en een of andere vorm van associatie met het Gemeenbest. Dat men van Nederland een minder starre houding over de "harmonisatie" verwacht dan te Rome en Parijs, is na de intrekking onzer reserve over het betrokken punt van Parijs in 1954 en na de recente Benelux-gebeurtenissen op dit gebied (en ook na bepaalde KSG-ervaringen) niet te verwonderen en ik meen daaraan heel voorzichtig tegemoet te moeten komen, zulks mede naar aanleiding van het in Juni 1954 aan UE over dit punt uitgebrachte rapport der Werkgroep van EZ.

Kortom: onder de werkelijk prima leiding van de heer Verrijn Stuart is er over de gemeenschappelijke markt een grote kans voor het grijpen.

## NEDERLANDSE STANDPUNTEN

Het is echter elk uur opvallender, dat de voorbereidingen in Nederland nog onvoldoende zijn geweest. Zeker, het is een "studie-conferentie" en pas op Ministersniveau na 1 October vallen beslissingen, doch de geest der Nederlandse interventies in de diverse commissies is toch voor onze houding, voor de reactie der andere landen (vooral Frankrijk) en voor het uiteindelijke redigeren van een rapport wel elementair.

Terwijl Nederland in de gemeenschappelijke markt constructief kan zijn, is het dat naar mijn persoonlijke mening inzake de klassieke energie nog bepaald niet en vrees ik dat ook inzake het Investeringsfonds gevaren dreigen.

Nu is m.i. de moeilijkheid deze:

- a. vraagt men teveel "instructies" van het Kabinet, dan is onderhandelen even moeilijk als het in 1952-1954 is geweest toen wij er m.i. goeddeels in zijn vastgelopen,
- b. vraagt men ze echter niet, dan doet elke vertegenwoordiger van elke Minister wat zijn Minister of hijzelf wenselijk acht.

Dit laatste is vooral gevaarlijk inzake het Investeringsfonds, waar tot heden Financien en EZ sterk of vrij afwijzend tegenover staan, en dat dan ook inderdaad nog gevaarlijk vaag is (er zijn tot heden vrij vage Italiaanse en Belgische stukken over), doch dat met name Italië en Frankrijk politiek zeer hoog zit. De woordvoering in de betrokken sub-commissie berust hier bij Financien en wel zal de woordvoerder voorlopig op onze aandrang "afwachtend" zijn, doch ik acht het beslist politiek en economisch nodig dat de afgesproken (commissie Beven) interdepartementale werkgroep in Den Haag haar werk nu begint .... en de zaak mede beziet uit het Italiaans-Frans oogpunt van "onderontwikkelde gebieden".

Ik bewonder de heer Verrijn Stuart hoe hij de wild dooreenlopende kudde Nederlandse deskundigen dagelijks bijeenhoudt, doch ook op het punt der "harmonisatie" zijn hem geen duidelijke Nederlandse gedachten meegegeven en ook op dat punt vrees ik dat mijn bovengenoemde visie van een vrij ruim standpunt **OM DE MARKT EN DE UNIE TE VERKRIJGEN**, én om haar later te laten "draaien" nog op grote weerstanden op vele niveaus zal gaan stuiten.

#### CONCLUSIE

In de gemeenschappelijke markt zit tegen mijn verwachtingen véél meer dan ooit tevoren, en ik moet als woordvoerder bepaald weten welke prijs aan "harmonisatie" (en ook inzake Investeringsfonds) ik mag in uitzicht stellen zonder later geheel te worden gedésavouéerd.

De Heer Verrijn Stuart heeft evenals ik **DRINGEND** behoefte aan meer Nederlands houvast dan hij tot heden kon krijgen.

Ik wend mij dus heden tot de Heer van der Beugel, die met de coördinatie in Den Haag is belast, met een noodkreet als de bovenstaande.

Doch contact van den Heer Verrijn Stuart met Minister Beyen en UE als in hoofdzaak verantwoordelijke Ministers (eventueel met de Heer van der Beugel en mij) is m.i. in de komende week(eind (wij beginnen hier Dinsdag weer) wel nodig.

In menig opzicht (markt) deed zich nog geen conflict over de Engelse positie voor. De vrees van sommigen dat de Fransen algemeen zo constructief zijn om op het laatste te kunnen zeggen "Als Engeland niet meedoet, trekken wij alles weer in" acht ik ook na een gesprek met de woordvoerder over de markt (Clapier, kabinetschef van Schuman) niet gerechtvaardigd, doch waakzaamheid op dat punt blijft natuurlijk geboden.

Ik hoop dat UE mij deze wat weinig systematische notitie vergeeft, als excuus heb ik de ernst der zaak en der situatie, en het tijdsgebrek waarin ik hier verkeer om een meer gedegen stuk te maken.

Brussel, 21.7.1955

J.Linthorst Homan

cc : DG van de BEB  
Drs van der Beugel  
Professor Verrijn Stuart